

Comisia agricultură și industrie alimentară

RAPORT

cu privire la controlul parlamentar privind implementarea
Legii nr. 312 din 20.12. 2013 privind grupurile de
producători și asociațiile acestora

Comisia agricultură și industrie alimentară în conformitate cu Planul audierilor și al controalelor parlamentare efectuate de către comisiile permanente, programate pentru sesiunea primăvară 2020, în cadrul ședinței din 04 martie 2020, a audiat Raportul de monitorizare a procesului de implementare a Legii nr.312 din 20.12.2013 privind grupurile de producători și asociațiile acestora, prezentat de dl Mihail Machidon, Secretar de stat al Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului și dna Galina Petrachi, șefa Direcției politici și programe de dezvoltare rurală a Ministerului și comunică următoarele.

În linii generale Legea nr. 312/2013 privind grupurile de producători agricoli și asociațiile acestora stabilește cadrul legal de organizare, recunoaștere și funcționare a grupurilor de producători agricoli, care au drept scop valorificarea producției membrilor grupului, îmbunătățirea eficienței activității acestora, planificarea producției, concentrarea ofertei, organizarea desfacerii produselor agricole, precum și condițiile de acordare a sprijinului financiar, ce țin de organizarea și funcționarea acestora.

Raportul sintetizează informația prezentată până la finele anului 2019 de către grupurile de producători recunoscute, în conformitate cu prevederile Legii nr. 312/2013 și Regulamentului privind procedura de recunoaștere a grupurilor de producători aprobat prin Ordinul Ministerului nr. 81 din 12 mai 2017.

Ca urmare a audierii, membrii comisiei s-au documentat cu progresul înregistrat în cadrul Proiectului Agricultura Competitivă (MAC-P), cu indicatorii generali ai activității grupurilor de producători, dar și cu onorarea obligațiilor fiscale de către aceștia față de bugetul de stat și local.

Astfel, asistența acordată în cadrul Proiectului Agricultura Competitivă (MAC-P), finanțat de Banca Mondială vizează finanțarea activităților ce contribuie la sporirea competitivității și integrării pe piață a produselor moldovenești cu valoare adăugată înaltă, precum și accesul la piețele de desfacere.

De la demararea Proiectului MAC-P, au fost înregistrate 56 grupuri de producători agricoli. Totodată, drept rezultat al celor 7 apeluri de solicitare a propunerilor, organizate în perioada anilor 2014-2019 în cadrul programului de granturi, au fost aprobate spre finanțare 48 din 51 dosare de aplicare depuse de grupurile de producători.

În perioada septembrie 2014 – decembrie 2019 au fost încheiate 43 contracte de

acordare a granturilor pentru proiecte investiționale în tehnologii post-recoltă cu grupurile de producători, dintre care 2 grupuri de producători au beneficiat de două granturi până la plafonul maxim de 350 000,00 dolari SUA.

Cumulativ de la demararea Proiectului, au fost debursate granturi în valoare totală de 10 892 428,16 dolari SUA către 39 grupuri de producători. Granturile debursate provin din două surse de finanțare: IDA – 9 448 554,04 dolari SUA și Guvernul Suediei - 1 443 874,12 dolari SUA.

Din totalul de 39 grupuri de producători 35 au finalizat cu succes subproiectele investiționale. Valoarea totală a investițiilor constituie cca 25 584 316,00 dolari SUA.

Cofinanțarea costurilor eligibile efectuate de grupurile de producători constituie 13 933 879,00 USD. Costurile neeligibile asigurate pentru realizarea subproiectelor reprezintă 2 562 463,00 dolari SUA.

Obiectul principal al investiției realizate de grupuri îl constituie dezvoltarea infrastructurii frigorifice. Suplimentar, s-au efectuat investiții în uscătorii cu linii de procesare a prunelor, linii de sortare, unități de transport frigorific și echipament specializat pentru procesarea alunelor și migdalelor, linie de confecționare a lăzilor de carton. Au fost achiziționate 13 linii de sortare, 4 uscătorii, 1 linie pentru confecționarea lăzilor din carton și 23 stivuitoare.

Raportul prevede și o analiză a indicatorilor generali asupra activității grupurilor de producători care are la bază informația inclusă în *Rapoartele cu privire la executarea planului de recunoaștere a grupurilor de producători pentru anul 2019* prezentate de către 32 grupuri de producători până la 29 noiembrie 2019. Analiza urmărește evoluția în dinamică a grupurilor și include datele colectate în sesiunile anterioare de raportare pentru o analiză comparativă.

Din numărul total de 39 cooperative finanțate, până la data de 02 decembrie 2019, 32 au primit statutul de grupuri producători recunoscute, în conformitate cu prevederile Legii nr. 312/2013 și Regulamentul aprobat prin Ordinul Ministerului nr. 81 din 12 mai 2017.

Din cele 32 grupuri care au depus rapoartele de activitate, 4 au raportat modificări la nivel de membri. În majoritatea cazurilor, grupurile au reușit să-și substituie membri care au plecat, inclusiv prin aderarea mai multor membri.

Din perspectiva productivității grupurilor (volumul producției recoltate), anul 2019 la data raportării (noiembrie 2018 – octombrie 2019) reflectă o dinamică negativă față de anul anterior (2018) în termenii producției recoltate cu circa 13%, sau cu circa 40% față de anul 2017. Acest fapt însă nu se datorează în totalitate productivității membrilor grupurilor, ci mai degrabă este în cea mai mare măsură influențat de schimbarea structurii grupurilor și retragerea unor membri care înregistrau volume de producție considerabile raportate față de capacitatea grupurilor. Pe de altă parte, doar 9 dintre cele 32 de grupuri raportează producție cu cel puțin 10% mai mare decât anul anterior, peste 16 dintre grupuri au raportat volume cu peste 10% mai scăzute decât anul anterior, iar o parte dintre acestea au anexat confirmări asupra pagubelor, celelalte înregistrând volume similare anilor anteriori.

O altă dimensiune ce reflectă productivitatea grupurilor care reprezintă un indicator prioritar al monitorizării se referă la creșterea față de planul de recunoaștere. Indicatorul analizează creșterea procentuală a vânzărilor grupurilor în termeni cantitativi (Q) cât și monetari (mii lei) față de valorile inițiale incluse în planul de recunoaștere. Ținta

finală la sfârșit de program este 50% creștere față de valorile inițiale. Acest indicator a fost parțial realizat de-a lungul perioadei de implementare a proiectului, dar metodologia de calcul a fost ajustată și urmează să fie sincronizată și la perioada de raportare, întrucât datele necesare calculării indicatorului de creștere față de planul de recunoaștere necesită valorile totale ale vânzărilor operate de către grupuri, iar în cadrul raportării anuale în luna octombrie aceste valori nu sunt încă definitive (întrucât grupurile încă au producție pe stoc).

Pentru anul 2019, creșterea volumului vânzărilor față de planul de recunoaștere este de 47.3% în termeni cantitativi și circa 65.7% în termeni monetari. În același timp, valorile includ toată producția agricolă comercializată de către grup (producție proaspătă și procesată a membrilor, dar și producție agricolă suplimentară achiziționată de către grup). Dacă ne raportăm doar la producția membrilor realizată de către grup, creșterea față de volumul vânzărilor la data recunoașterii este de 32.4%. Totodată, dacă ne raportăm la aceeași perioadă de anul trecut, valorile acestui indicator sunt semnificativ mai mari – 32.4% față de 13.8%, ceea ce indică o intensificare a activității grupurilor de producători, inclusiv prin diversificarea produselor comercializate.

La data raportării, cele 32 grupuri de producători au raportat volume de circa 39,801 tone producție agricolă comercializată de către grupuri cu o valoare de circa 200,677 mii MDL sau cu circa 6.7% mai mult decât anul anterior. În același timp, la data raportării, o mare parte dintre grupuri indică volume considerabile a producției pe stoc, ceea ce impune raportarea repetată și recalcularea acestui indicator. Totuși, în raport cu anii anteriori se poate constata o dinamică pozitivă per ansamblu dar și o diversificare a activității grupurilor, întrucât mai multe dintre acestea au început a procesa mărfuri și a comercializa prin intermediul grupului produse derivate.

Un alt factor pozitiv este și evoluția pozitivă a grupurilor în vederea accesării piețelor externe, întrucât pe parcursul anului 2019, 9 dintre grupurile de producători au operat exporturi directe, comparativ cu doar 6 față de anul precedent. Astfel cele 9 grupuri au vândut pe piețele externe circa 6.674 tone producție agricolă în valoare de circa 69.487 mii lei. Aceste volume însă nu redau toată producția care este exportată, întrucât datele colectate anterior în cadrul proceselor de monitorizare relatează faptul că peste 80% din producția vândută de către membri este destinată exporturilor, deși doar o mică parte din aceștia reușesc să acceseze piețele externe direct.

Ce ține de onorarea obligațiilor fiscale pentru anul 2019, grupurile de producători au contribuit la bugetul de stat cu 8 779 243.7 MDL, dintre care 2 532 347.0 MDL vin din proceduri de import/export, 1 757 931 MDL au fost achitate în contul TVA, iar circa 716 506.3 MDL reprezintă impozitul pe venit achitat de grupurile de producători.

Până la data raportării, grupurile de producători au contribuit la bugetul de stat și local cu circa 44,28 mln MDL sub formă de taxe și impozite achitate în urma activității economice în calitate de grup de producători.

Dinamica față de anul anterior este ușor pozitiv, raportându-se o creștere de doar 2% față de 2018. Totuși, cifrele nu reflectă întreaga perioadă raportată pentru anul anterior și urmează să fie validate în cadrul raportării repetate în baza planurilor de recunoaștere care va include întreg anul fiscal 2019.

În cadrul activităților de recunoaștere a grupurilor de producători agricoli, a ședințelor de lucru cu colaboratorii Ministerului și Agenției de Intervenție și Plăți în Agricultură în ceea ce privește elaborarea modificărilor la Regulamentul privind

recunoașterea grupurilor de producători agricoli, precum și la elaborarea Normelor metodologice privind supravegherea și monitorizarea respectării de către grupurile de producători agricoli a condițiilor de acordare a sprijinului financiar nerambursabil, au fost identificate și unele momente care impune necesitatea modificării Legii nr.312/2013 sub un șir de aspecte, cum ar fi:

- atribuțiile Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului (MADRM);
- atribuțiile Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (AIPA);
- procedurile și cerințele de înregistrare a grupurilor de producători agricoli;
- procedurile privind recunoașterea grupurilor de producători agricoli;
- procedurile privind monitorizarea grupurilor de producători agricoli de către AIPA, în cazul în care acestea au accesat subvenții de stat;
- structurarea produselor, pentru care se constituie grupurile de producători;
- reglementările privind acordarea sprijinului financiar;
- procedurile privind sancționarea grupurilor de producători agricoli pentru nerespectarea planurilor de recunoaștere etc.

În contextul celor expuse, Comisia agricultură și industrie alimentară a luat act de informația prezentată și consideră că efortul depus de Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului pentru a opera modificări și completări al cadrului legal va contribui la crearea de noi grupuri de producători ce vor beneficia de piețe de desfacere asigurate, vor investi în tehnologii de producție moderne, iar producătorii agricoli vor conștientiza că cheia succesului este în asocieră.

Ținând cont că în procedură legislativă se află proiectul de lege nr. 311 din 16.12.2019 pentru modificarea Legii nr.312/2013 privind grupurile de producători agricoli și asociațiile acestora, Comisia agricultură și industrie alimentară va urgenta examinarea și adoptarea proiectului în cauză și solicită Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului monitorizarea de mai departe a realizării obiectivelor Legii nr.312/2013, dar și implementarea noilor prevederi ce se impun prin modificările propuse.

Radu MUDREAC,
Președintele Comisiei